

§ 76

Riktlinje för publicering av öppna data KSN-2022-00073

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** fastställa riktlinje för publicering av öppna data.

Sammanfattning

Uppsala kommun har en politisk vision att göra Uppsala till en av Europas mest digitala platser år 2050 och ny lagstiftning är på väg att införas på direktiv av Europeiska unionen. Skillnaden mot tidigare är att information som lämnas ut efter en begäran, enligt offentlighetsprincipen, i första hand ska lämnas ut digitalt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 januari 2022
- Bilaga, Riktlinje för publicering av öppna data

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-12-01

Diarienummer:
KSN-2022-00073

Handläggare:
Håkan Drufva

Riktlinje för publicering av öppna data

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** fastställa riktlinje för publicering av öppna data.

Ärendet

Uppsala kommun har en politisk vision att göra Uppsala till en av Europas mest digitala platser år 2050 och ny lagstiftning är på väg att införas på direktiv av Europeiska unionen. Skillnaden mot tidigare är att information som lämnas ut efter en begäran, enligt offentlighetsprincipen, i första hand ska lämnas ut digitalt.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Data och information är en alltmer viktig resurs med möjlighet att bidra till en rad olika positiva värden för samhället. Att ge tillgång till offentlig information betyder att näringsliv, akademien, civilsamhället och offentlig förvaltning själva kan dra nytta av den. Detta möjliggör ökat värdeskapande, effektivitet samt öppenhet och transparens.

För att nyttan i det datadrivna och globalt uppkopplade samhället ska realiseras krävs en ökad grad av tillgänglig och användbar information, samtidigt som kraven på att skydda data och information som bedöms som skyddsvärd ska beaktas.

För att uppnå detta mål behöver Uppsala kommun besluta om en riktlinje för att skapa förutsättningar för ett systematiskt och integrerat arbete med öppna data och hur detta tar sig uttryck inom hela kommunkoncernen, i både nämnder och bolagsstyrelser.

Uppsala kommuns riktlinjer utgår från de Nationella principer för att tillgängliggöra information som har tagits fram av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Dessa principer tas upp i förslaget till riktlinje för publicering av öppna data.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 januari 2022
- Bilaga, Riktlinje för publicering av öppna data

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och biträdande
stadsdirektör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:
Stadsarkivarie,
Kommunledningskontoret

Datum:
2022-03-09

Diarienummer:
KSN-2022-00073

Riktlinje för publicering av öppna data

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Öppna data i Uppsala kommun	3
Principer för arbete med öppna data	3
Princip 1: Öppenhet som standard	4
Princip 2: Tillgängliggör aktuell och uppdaterad information med användaren i centrum	4
Princip 3: Gör information lätt att hantera	4
Princip 4: Använd villkor som främjar bred användning	4
Princip 5: Dokumentera och beskriv information	4
Princip 6: Uppmuntra till användning och dialog.....	4
Definitioner och begrepp	5
Lagbestämmelser och krav	6
Relaterade dokument.....	7

Inledning

Data och information är en alltmer viktig resurs med möjlighet att bidra till en rad olika positiva värden för samhället. Att ge tillgång till offentlig information betyder att näringsliv, akademien, civilsamhället och offentlig förvaltning själva kan dra nytta av den. Detta möjliggör ökat värdeskapande, effektivitet samt öppenhet och transparens.

För att nyttan i det datadrivna och globalt uppkopplade samhället ska realiseras krävs en ökad grad av tillgänglig och användbar information, samtidigt som kraven på att skydda data och information som bedöms som skyddsvärd ska beaktas.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att ange principer för ett systematiskt och integrerat arbete med öppna data och hur detta tar sig uttryck inom hela kommunkoncernen, både nämnder och bolagsstyrelser inom Uppsala kommun. Detta arbete ska ses som en del i att bidra till att data och information blir en bred värdeskapande resurs för samhället som bidrar till innovation, transparens, kunskap och effektivitet.

Omfattning

Riktlinjen förtydligar hur Uppsala kommun ska arbeta med öppna data enligt lagkrav och nationella principer. Målgrupper är Uppsala kommuns nämnder och bolagsstyrelser, det vill säga de som ansvarar för information som kan publiceras som öppna data.

Öppna data i Uppsala kommun

Arbete med öppna data i Uppsala kommun utgår från Myndigheten för digital förvaltnings (DIGG) vägledning för att tillgängliggöra information, se [Vägledning för att tillgängliggöra information på DIGGs hemsida](#) för mer information. Hur de mest centrala aspekterna av arbetet ska hanteras beskrivs nedan.

Principer för arbete med öppna data

För att nyttan i det datadrivna och globalt uppkopplade samhället ska förverkligas krävs en ökad grad av tillgänglig och användbar information, samtidigt som kraven på att skydda data och information som bedöms som skyddsvärd ska uppmärksammas. Ett riskbaserat och systematiskt informationssäkerhetsarbete är därför en förutsättning inför och under tillgängliggörandet av information för vidareutnyttjande.

Principerna syftar till ett enhetligt arbetssätt för att publicera information för vidareutnyttjande. Genom att etablera gemensamma principer som sträcker sig över verksamhetsgränser ska det styra hur verksamheter fattar mer likartade beslut och successivt få en mer likartad hantering inom hela kommunkoncernen.

Uppsala kommun stödjer sig på, och utgår ifrån, de principer som DIGG tagit fram nedan:

Princip 1: Öppenhet som standard

Nämnden som ansvarig ska göra information öppet och digitalt tillgänglig för användning för externa intressenter, på det sätt som beskrivs i efterföljande principer. Endast känslig information ska skyddas.

Att skapa en öppen och tillgänglig dataresurs från offentliga organisationer kräver därför ett kontinuerligt arbete där tillgängliggörande av information är en naturlig del av verksamheten och dess kultur.

Princip 2: Tillgängliggör aktuell och uppdaterad information med användaren i centrum

Verksamheten ska säkerställa att information som tillgängliggörs ska vara aktuell och innehålla så mycket som möjligt till exempel när det gäller detaljeringsgrad och omfattning över tid.

Verksamheten ska samtidigt se till att anpassa innehåll, format, servicenivåer och dokumentation utifrån användarnas behov för att öka möjligheterna till att informationen används.

Princip 3: Gör information lätt att hantera

Verksamheten ska sträva efter att använda format, Applikationsprogrammeringsgränssnitt (API:er) och specifikationer som är öppna, standardiserade och maskinläsbara. Det ökar möjligheterna för att samverka digitalt, kombinera och bearbeta information och lägger inte tekniska begränsningar på hur informationen kan användas.

Princip 4: Använd villkor som främjar bred användning

Verksamheter ska som utgångspunkt inte ställa krav på att användaren behöver ansöka om tillstånd eller registrera sig. Om villkor sätts upp ska dessa vara objektiva, proportionella, icke-diskriminerande och motiverade av ett allmänintresse. Rättighetsmärkningarna och licenser som används ska vara öppna, maskinläsbara och vedertagna.

Huvudregeln är att information ska erbjudas avgiftsfritt om det inte framgår annat i lag, förordning, eller särskilt beslut av regeringen. Om avgifter tas ut ska beräkningsgrunden publiceras öppet och elektroniskt.

Princip 5: Dokumentera och beskriv information

Information som tillgängliggörs ska dokumenteras och beskrivas så att den är lätt att upptäcka, förstå och användas av både människor och maskiner. Metadata om den information verksamheten tillhandahåller digitalt för vidareutnyttjande ska vara sökbar på opendata.uppsala.se och dataportal.se.

Princip 6: Uppmuntra till användning och dialog

Verksamheten ska sträva efter att interagera med användare och aktivt uppmuntra till användning av den tillgängliggjorda informationen. När verksamheten själv använder

informationen ska de sträva efter att använda den information som publicerats som öppna data.

Verksamheten ska också erbjuda användarna ett aktivt stöd som möjliggör återkoppling, dialog och frågor, och som kännetecknas av snabbhet och upplevd kvalitet. Denna interaktion skapar bättre möjligheter för verksamheter att fånga upp olika behov och att förbättra kvaliteten på den tillgängliggjorda informationen, samt att det skapar ökade möjligheter för vidareutnyttjare att skapa nya värden och innovationer.

Definitioner och begrepp

Begrepp

API

Data

Delade data:

Dynamiska data

Informationsägare

Definition

Applikationsprogrammeringsgränssnitt .

Data är de mindre beståndsdelarna i ett större informationsinnehåll.

Information som kan vidareutnyttjas med vissa restriktioner som till exempel villkor, avgifter, eller åtkomstbegränsning till vissa aktörer eller användare.

Med dynamiska data avses digital information som uppdateras ofta eller i realtid.

Informationsägare är den som äger och ansvarar för att information hanteras enligt gällande lagar och regler, är riktig och tillförlitlig samt för det sätt informationen sprids.

Informationsägaren är som huvudregel förvaltningschef eller VD.

Metadata

Metadata betyder rent språkligt data om data eller information om data. Normalt används metadata för att beskriva innehållet och/eller strukturen för en viss datasamling ur olika perspektiv. En av de vanligaste tillämpningarna är inom dokumentation där metadata används i dokumentshuvuden för att ge svar på sådant som dokumentets författare, namn, titel, identitet, utgåva och datum.

PSI

Public Sector Information

PSI-direktivet

PSI-direktivet är ett så kallat minimiharmoniseringsdirektiv, vilket innebär att medlemsstaterna kan införa ytterligare nationella krav för att stödja rätten till vidareutnyttjande av offentlig information.

Särskilda värdefulla datamängder

Som har stora fördelar för samhället, miljön och ekonomin, framför allt på grund av deras lämplighet för att skapa mervärdestjänster, applikationer och nya högkvalitativa arbetstillfällen.

Vidareutnyttjande

Att använda information för ett annat ändamål än det för vilket den ursprungligen framställdes.

Öppna data

Digital information i öppna format som kan vidareutnyttjas och delas fritt för valfritt ändamål.

Lagbestämmelser och krav

EU-direktivet: ¹Grunden för Sveriges arbete med öppna data är EU-kommissionens öppna data-direktiv.

¹ [EU-kommissionens öppna data-direktiv](#)

Svenska lagstiftningen²: PSI-direktivet har införlivats i svensk rätt genom den så kallade PSI-lagen Lag (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Offentlighetsprincipen³: är en grundläggande princip för Sveriges statskick. I en av grundlagarna, tryckfrihetsförordningen, finns det bestämmelser om bland annat rätten att ta del av allmänna handlingar.

Dataskyddsförordningen (GDPR):⁴

Relaterade dokument

- [Vägledning för att tillgängliggöra information | DIGG](#)
- [Policy för digital transformation](#)
- [Handlingsplanen för digital transformation](#)
- [Innovation genom information](#) Statens offentliga utredningar 2020:55, Infrastrukturdepartementet

² [PSI-lagen](#)

³ [Offentlighetsprincipen](#)

⁴ [GDPR](#)